

طراحی و ساماندهی پارکها در محیط زیست شهری

(مطالعه موردی پارک ۸ شهریور شهر سمنان)

اکرم الملوك لاهیجانیان

استادیار دانشکده محیط زیست و انرژی دانشگاه آزاد اسلامی،
واحد علوم و تحقیقات (مسئول مکاتبات)

شادی شیعه بیکی

کارشناسی ارشد دانشکده محیط زیست و انرژی دانشگاه آزاد اسلامی،
واحد علوم و تحقیقات

چکیده

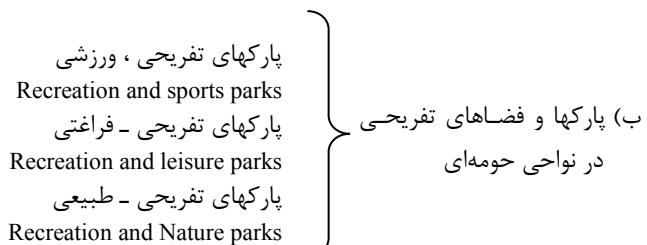
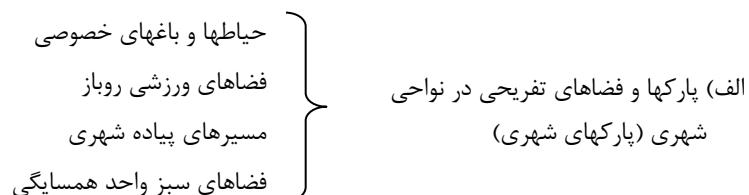
اهداف این پژوهش بررسی الگوهای زیبا سازی منظر و محیط در فضای پارک‌های شهری برای شهروندان، بررسی ناهنجاریها، تابسامانی‌های موجود در پارک‌ها به دلیل عدم طراحی مناسب فضاهای پارک، فراهم آوردن شرایط مطلوب در پارک ۸ شهریور به منظور استفاده بهتر کاربران، ارائه معیارهای مناسب برای بهسازی در جهت ارتقای کیفی پارک‌های شهر سمنان است. جامعه آماری این پژوهش در برگیرنده کلیه شهروندان شهر سمنان به تعداد ۱۲۶۷۸۰ نفر بر اساس سر شماری سال ۱۳۸۵ می باشد. و تعداد نمونه مورد نظر ۱۷۰ نفر از این مجموعه بوده است. هر دو فرضیه «الگوهای زیبا سازی منظر و محیط در پارک‌های شهری باعث جذب و افزایش کمی کاربران است» و «دستیابی به محیط زیبا و سبز شهری باعث افزایش کیفی زندگی شهروندان و سلامت روانی و جسمانی و بازدهی بیشتر در جامعه است» با محاسبه فراوانی درصدی، محاسبه آزمون پیرسون وجود تفاوت معنی دار بین سوالات تایید شد.

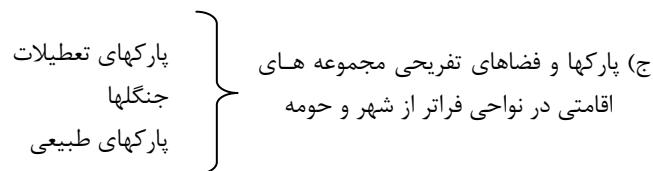
واژگان کلیدی

فضای سبز، زیبا سازی، طراحی مناسب، محیط مفرح، محیط آرام بخش

مقدمه

توسعه زندگی شهری و توسعه کالبدی محیط شهری مناسب با نیازهای زندگی امروز باعث گردیده که ارزش‌های کیفی محیطی و عرصه‌های سبز و فضاهای باز درون و برون شهری مورد توجه واقع گردد. درک و اهمیت جایگاه فضاهای سبز و فضاهای باز در زندگی روزمره شهروندان و انواع کارکرد آن در میان ساختار کالبدی و اجتماعی - فرهنگی شهر، تلاش در جهت حفظ، احیا و گسترش این فضاهای در دستور برنامه‌ریزی‌ها و سیاستهای شهری قرار گرفته است. (Goodman 1993) بطوری که در برنامه‌ریزی‌های توسعه‌ای، به خصوص از دهه ۱۹۸۰ به بعد که الگوی توسعه پایدار برای تمامی جنبه‌های توسعه‌ای مد نظر قرار داده شد، (Johnson 1994) جایگاه فضاهای سبز و فضاهای باز به عنوان یکی از دو رکن توسعه پایدار (Costof 1991) حائز اهمیت قرار گرفت. (Lang 1994) در ارتباط با فضاهای سبز و فضاهای باز به عنوان فضاهای عمومی و در دسترس عامه مردم، دو جنبه کلان در برنامه‌ریزی‌ها مورد توجه واقع شده: یکی در ارتباط با احداث و پیش‌بینی فضاهای جدید شهری که در هر دو سطح ارتقا فضای زیستی شهر و شهروندان را به همراه دارد. (Aminde 1994) و دیگری حفظ، احیا و توسعه فضاهای سبز و فضاهای باز شهری موجود. فضاهای سبز شهری به انواع ذیل دسته بندی شده‌اند:

پارکها بر حسب نوع استفاده، موقعیت یا ارزش، به گروههای مختلفی تقسیم می شوند: پارک عمومی^۱، پارک حومه^۲، پارک ایالتی^۳، پارک میان راه^۴، پارک ملی^۵، پارک ملی حیات وحش^۶، پارک بین المللی^۷ و پارک جنگلی^۸.

پارکها از نظر خطوط اصلی به دستههای مختلف تقسیم شده اند: پارکهای منظم، پارکهای غیرمنظم، پارکهای مختلط، پارکهای فانتزی و پارکهای مدرن. از نظر موقعیت استقرار و عملکرد به طبقه بندی زیر تقسیم می شوند:

پارکهای طبیعی

پارکها و فضای سبز پناهگاه افرادی است که از کار روزمره خسته شده و احتیاج به استراحت دارند. محل آرامی است برای اشخاصی که زندگی ماشینی اعصابشان را ضعیف نموده و همچنین استراحتگاه مناسبی برای افراد مسن و بیمار می باشد. بدین ترتیب در طراحی پارک باید به موقعیت مکانی و منطقه ای - مختصات جغرافیایی محل، شرایط آب و هوایی، نوع خاک و میزان رطوبت، میزان باران و برف سالانه توجه شده و شکل زمین، ابعاد، شیب، آداب، رسوم و نوع زندگی مردم بومی منطقه را مورد توجه قرار داده و سپس به طراحی پارک اقدام گردد. این هدف این پژوهش بررسی ناهنجاریها، نابسامانیهای موجود در پارکها به دلیل عدم طراحی مناسب فضاهای پارک و شرایط مطلوب در پارک ۸ شهریور است تا به منظور استفاده بهتر کاربران با استفاده از نظر سنجی کاربران و با ارائه معیارهای مناسب برای بهسازی در جهت ارتقای کیفی پارکهای شهر سمنان پیشنهاد نماید.

روش پژوهش

با استفاده از روش نمونه‌گیری سیستماتیک ابتدا تعدادی از روزهای هفته (جمعه، دوشنبه و چهارشنبه) به صورت تصادفی انتخاب گردید.

با استفاده از فرمول نمونه گیری حجم نمونه برابر ۱۵۰ نفر برآورد شد. لازم به ذکر است که نمونه گیری به منظور اطمینان از دستیابی به نمونه‌ای معرف، در صبح و بعد از ظهر روزهای منتخب (به دلیل پیش بینی بافت متفاوت جمعیتی و سنی استفاده کننده از پارک در صبح و

بعد از ظهر) انجام شده و حجم نمونه به منظور از بین بردن اثر مقادیر بی پاسخ احتمالی تا ۱۷۰ نمونه افزایش داده شد. سپس از آمار توصیفی و آزمون همبستگی پیرسون نیز به ترتیب زیر استفاده شده است.

- ۱) اطلاعات جمع آوری شده توسط پرسشنامه تنظیم و در جداول توزیع فراوانی و درصدی در محدوده آمار توصیفی تجزیه و تحلیل شده‌اند؛
- ۲) برای اینکه بتوانیم نظرات و اطلاعات جمع آوری شده را تجزیه و تحلیل کرده و تفاوت معنی دار بودن آنها را در مقابل متغیرهای مستقل پژوهش بررسی کنیم از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شده است.

تکنیک جمع آوری داده‌ها

به منظور تامین روایی^۹ و اعتبار^{۱۰} پرسشنامه‌ها سعی شده تا حد امکان سوالات به روشنی و وضوح طرح گردد. (Walmsley 1990) سپس دو فرضیه پژوهش به محک آزمون درآمده، برای این منظور هر یک از سوالات و گزینه‌های آنها با استفاده از توزیع درصد فراوانی بطور جداگانه محاسبه شده اند. سپس تفاوت معنی دار بر روی بعضی از سوالات به منظور اثبات یا رد فرضیه‌ها از طریق آزمون همبستگی پیرسون مورد بررسی قرار گرفته که با مشخص کردن معنی دار بودن تفاوت بین پاسخ‌ها معلوم می‌شود تا چه حد فراوانی این پاسخها مستقل از یکدیگر بوده است. گذشته از تحلیل و تفسیر هر سوال از طریق جدول توزیع فراوانی، برای نشان دادن داده‌های آماری از نمودار ستونی^{۱۱} نیز استفاده شده است.

بحث و بررسی یافته پژوهش

فرضیه اول: «الگوهای زیبا سازی منظر و محیط در پارکهای شهری باعث جذب و افزایش کمی کاربران است». خروجی این آزمون به صورت زیر است

۰/۳۰۰	مقدار آماره
۰/۰۰۰	P_value
۱۶۵	تعداد

همانگونه که در جدول فوق مشاهده می‌شود، میزان همبستگی بین این دو متغیر برابر ۰/۳۰۰ و مقدار احتمال معناداری برابر ۰/۰۰۰ می‌باشد. به همین دلیل، فرضیه صفر رد شده و

در نتیجه بین «الگوهای زیبا سازی منظر و محیط در پارکهای شهری» و «جذب و افزایش کمی کاربران» رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیه دوم: "دستیابی به محیط زیبا و سبز شهری باعث افزایش کیفی زندگی شهروندان و سلامت روانی و جسمانی و بازدهی بیشتر در جامعه است." خروجی این آزمون به صورت زیر است:

۰/۱۸۷	مقدار آماره
۰/۰۱۶	P_value
۱۶۵	تعداد

همانگونه که در جدول شماره ۱ مشاهده می‌شود، میزان همبستگی بین این دو متغیر برابر ۰/۱۸۷ و مقدار احتمال معناداری برابر ۰/۰۱۶ می‌باشد. به همین دلیل، فرضیه صفر رد شده و در نتیجه بین «دستیابی به محیط زیبا و سبز شهری» و «افزایش کیفی زندگی شهروندان و سلامت روانی و جسمانی» رابطه معناداری وجود دارد.

بررسی توصیفی سوالات پرسشنامه

(۱) جنسیت پاسخگویان

تعداد کل افراد نمونه پژوهش برابر با ۱۷۰ نفر می‌باشد. از این تعداد، ۴۱/۸ درصد (۷۱ نفر) را زنان و ۵۲/۸ درصد (۹۹ نفر) را مردان تشکیل می‌دهند.

(۲) سن پاسخگویان

از افراد مورد مطالعه در تحقیق، میزان سن آن‌ها سؤال گردید و بر طبق نتایج حاصله ۲۳.۵ درصد از پاسخگویان زیر ۲۰ سال، ۶۲۰ درصد ۲۱ تا ۳۰ سال، ۱۱/۸ درصد ۳۱ تا ۴۰ سال، ۱۵/۹ درصد ۴۱ تا ۵۰ سال و ۲۵/۹ درصد ۵۱ سال و بیشتر سن دارند.

جدول (۱): توزیع پاسخگویان بر حسب جنسیت

ردیف	جنسیت	جمع کل	درصد فراوانی	درصد معابر	درصد تجمعی
۱	زن	۷۱	41.8	418	41.8
۲	مرد	۹۹	58.2	58.2	100.0
	جمع کل	۱۷۰	100.0	100.0	-

جدول (۲): توزیع پاسخگویان بر حسب گروههای سنی

ردیف	نامعلوم	جمع	فرآوانی	درصد	درصد معنیر	درصد	درصد معنی	درصد تجمعی
۱	زیر ۲۰	۲۰ تا ۲۱	۴۰	23.5	24.1	24.1	24.1	24.1
۲	۳۰ تا ۳۱	۴۰ تا ۴۱	۳۵	20.6	21.1	45.2	21.1	45.2
۳	۴۰ تا ۴۱	۵۰ تا ۵۱	۲۰	11.8	12.0	57.2	12.0	57.2
۴	بالاتر از ۵۱	۵۰ تا ۵۱	۲۷	15.9	16.3	73.5	16.3	73.5
۵	جمع	۱۶۶	۴۴	25.9	26.5	100.0	26.5	100.0
۶	نامعلوم	۴	۹۷.۶	100.0	-	-	-	-
۷	جمع کل	۱۷۰	2.4	100.0	-	-	-	-

۳) هدف از آمدن شما به پارک چیست؟

حدود ۴۸ درصد پاسخگویان برای تفریح و خوشگذرانی، حدود ۷ درصد برای ارتباط اجتماعی، حدود ۱۴ درصد برای استفاده از محیط، حدود ۲۵ درصد به منظور آسایش روحی و روانی - جسمی و حدود ۴ درصد نیز برای مامن و پناهگاه به پارک مراجعه کرده‌اند.

جدول (۳): هدف از آمدن به پارک

ردیف	بسی پاسخ	جمع	مامن و پناهگاه	آسایش روحی و روانی و جسمی	استفاده از محیط	ارتباط اجتماعی	تفریح و خوش گذرانی	ردیف	فرآوانی	درصد	درصد معنیر	درصد تجمعی
۱							تفریح و خوش گذرانی	۱	83	48.8	49.7	49.7
۲							ارتباط اجتماعی	۲	12	7.1	7.2	56.9
۳							استفاده از محیط	۳	23	13.5	13.8	70.7
۴							آسایش روحی و روانی و جسمی	۴	43	25.3	25.7	96.4
۵							مامن و پناهگاه	۵	6	3.5	3.6	100.0
۶							جمع	۶	167	98.2	100.0	
۷							بسی پاسخ	۷	3	1.8		
	جمع کل	۱۷۰	100.0									

مطالعات پژوهشی
سال دوم
شماره دوم
تابستان ۱۳۸۹
۷۷

جدول (۴): مشخصه‌های پارک

ردیف	گزینه ها	تعداد پاسخ مثبت	درصد پاسخ مثبت
1	سردر پارک	151	91.5
2	تابلوی راهنمای علائم پارک	12	7.3
3	مجسمه / تندیس	72	43.6
4	ماکت پارک	5	3.0
5	نقشه ورودی پارک	4	2.4
6	بی پاسخ	5	3.0
جمع کل			100.0

۴) آیا این پارک دارای مشخصه‌های زیر است؟

در این سوال از پاسخگویان خواسته شده تا معین کنند که آیا این پارک دارای مشخصه‌های زیر هست یا خیر؟ حدود ۹۲ درصد پاسخگویان معتقدند که این پارک دارای مشخصه سر در پارک، حدود ۷ درصد تابلوی راهنمای علائم پارک، حدود ۴۴ درصد مجسمه اندیس، حدود سه درصد ماکت پارک و حدود دو درصد نقشه ورودی پارک می‌باشد.

۵) به نظر شما این پارک بیشتر در چه ساعات روز مورد استفاده قرار می‌گیرد؟

حدود ۱۵ درصد پاسخگویان معتقدند که این پارک قبل از ۷ صبح، حدود ۱۷ درصد قبل از ظهر، حدود ۲۸ درصد بعد از ظهر، حدود ۳۱ درصد عصر و حدود ۸ درصد شب مورد استفاده قرار می‌گیرد.

جدول (۵): ساعات استفاده از پارک

ردیف	گزینه ها	فرآوانی	درصد	درصد معابر	درصد تجمعی
1	قبل از ۷ صبح	26	15.3	15.5	15.5
2	قبل از ظهر	28	16.5	16.7	32.1
3	بعد از ظهر	48	28.2	28.6	60.7
4	عصر	53	31.2	31.5	92.3
5	شب	13	7.6	7.7	100.0
6	جمع	168	98.8	100.0	
7	بی پاسخ	2	1.2		
جمع کل			100.0		

جدول (۶): فاصله اغذیه فروشی از زمین بازی

ردیف	گزینه ها	فراآنی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
1	خیلی مناسب	12	7.1	7.2	7.2
2	مناسب	23	13.5	13.9	21.1
3	تا حدودی مناسب	51	30.0	30.7	51.8
4	نامناسب	57	33.5	34.3	86.1
5	خیلی نامناسب	23	13.5	13.9	100.0
6	جمع	166	97.6	100.0	
7	بی پاسخ	4	2.4		
	جمع کل	170	100.0		

۶) آیا اغذیه فروشی با زمین بازی بچه‌ها از فاصله مناسب برخوردار است؟

در پاسخ به این سوال، حدود ۲۱ درصد پاسخگویان فاصله اغذیه فروشی با زمین بازی بچه‌ها را خیلی مناسب و مناسب ارزیابی کرده‌اند. حدود ۳۰ درصد نیز این وضعیت را تا حدودی مناسب دانسته‌اند. حدود ۴۷ درصد نیز از وضعیت فاصله اغذیه فروشی با زمین بازی بچه‌ها رضایت نداشته و گزینه‌های نامناسب و خیلی نامناسب را انتخاب کرده‌اند.

جدول (۷): سنگفرش پارک

ردیف	گزینه ها	فراآنی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
1	خیلی مناسب	5	2.9	3.0	3.0
2	مناسب	23	13.5	13.8	16.8
3	تا حدودی مناسب	45	26.5	26.9	43.7
4	نامناسب	58	34.1	34.7	78.4
5	خیلی نامناسب	36	21.2	21.6	100.0
6	جمع	167	98.2	100.0	
7	بی پاسخ	3	1.8		
	جمع کل	170	100.0		

مطالعات هیئت علمی
سال دوم
شماره دوم
تابستان ۱۳۸۹

جدول (۸): شکل ظاهری گلدان ها

ردیف	گزینه ها	فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
1	خیلی مناسب	2	1.2	1.2	1.2
2	مناسب	18	10.6	10.8	12.0
3	تا حدودی مناسب	56	32.9	33.7	45.8
4	نامناسب	53	31.2	31.9	77.7
5	خیلی نامناسب	37	21.8	22.3	100.0
6	جمع	166	97.6	100.0	
7	بی پاسخ	4	2.4		
	جمع کل	170	100.0		

(۷) آیا پوشش سنگفرش شده پارک از وضعیت مناسب برخوردار است؟

در پاسخ به این سوال، حدود ۱۶ درصد پاسخگویان وضعیت پوشش سنگفرش شده پارک را خیلی مناسب و مناسب ارزیابی کرده‌اند. حدود ۲۷ درصد نیز این وضعیت را تا حدودی مناسب دانسته‌اند. حدود ۵۵ درصد نیز از وضعیت پوشش سنگفرش شده پارک رضایت نداشته و گزینه‌های نامناسب و خیلی نامناسب را انتخاب کرده‌اند.

(۸) آیا شکل ظاهری گلدان‌ها دارای وضعیت مناسب است؟

حدود ۱۲ درصد پاسخگویان وضعیت شکل ظاهری گلدان‌ها را خیلی مناسب و مناسب ارزیابی کرده‌اند. حدود ۳۳ درصد نیز این وضعیت را تا حدودی مناسب دانسته‌اند. حدود ۵۳ درصد نیز از وضعیت شکل ظاهری گلدان‌ها رضایت نداشته و گزینه‌های نامناسب و خیلی نامناسب را انتخاب کرده‌اند.

جدول (۹): دستیابی پارک

ردیف	گزینه ها	فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
1	پیاده	97	57.1	57.1	57.1
2	اتوبوس	34	20.0	20.0	77.1
3	اتومبیل	24	14.1	14.1	91.2
4	موتور	8	4.7	4.7	95.9
5	دوچرخه	7	4.1	4.1	100.0
6	جمع	170	100.0	100.0	

جدول (۱۰): امنیت محیط پارک

ردیف	گزینه ها	فراآنی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
1	کاملاً امن	2	1.2	1.2	1.2
2	امن	23	13.8	13.5	15.0
3	نسبتاً امن	36	21.6	21.2	36.5
4	تا حدودی امن	63	37.7	37.1	74.3
5	نا امن	43	25.3	25.7	100.0
6	جمع	167	98.2	100.0	
7	بی پاسخ	3	1.8		
جمع کل		170	100.0		

۹) راه دستیابی شما به این پارک چیست؟

در پاسخ به این پرسش، حدود ۵۷ درصد اعلام کرده‌اند که با پای پیاده به پارک می‌آیند.

حدود ۲۰ درصد اعلام کرده‌اند که با اتوبوس، حدود ۱۴ درصد با اتومبیل، حدود ۵ درصد با

موتور و حدود ۴ درصد نیز با دوچرخه به پارک می‌آیند.

۱۰) آیا امنیت محیط پارک را مناسب می‌دانید؟

حدود ۱۵ درصد پاسخ‌گویان محیط پارک را امن و کاملاً امن توصیف کرده‌اند. حدود ۲۱

درصد معتقدند که محیط پارک نسبتاً امن است. حدود ۳۷ درصد نیز این محیط را تا حدودی

امن می‌دانند و بالاخره ۲۵ درصد نیز محیط پارک را نامن توصیف کرده‌اند.

جدول (۱۱): دلایل عدم امنیت در پارک

ردیف	دلایل عدم امنیت	فراآنی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
1	عدم حضور پلیس در پارک	40	23.5	24.0	24.0
2	تاریکی	29	17.1	17.4	41.3
3	تجمع معتادان	21	12.4	12.6	53.9
4	خانوادگی نبودن محیط پارک	11	6.5	6.6	60.5
5	سایر موارد		5.9	6.0	66.5
6	جمع	111	65.3	66.5	
7	بی پاسخ	59	34.7		
جمع کل		170	100.0		

مطالعات پژوهشی
سال دوم
شماره دوم
۱۳۸۹
تابستان

جدول (۱۲): فضای مورد نیاز در پارک

ردیف	گزینه ها	فرابوی	درصد	درصد معنی	درصد تجمعی
2	کلینیک گل و گیاه	5	2.9	2.9	2.9
3	بوفه و محل فروش مواد غذائی	56	32.9	35.9	35.9
4	کتابخانه	23	13.5	49.4	49.4
5	واتر جت	21	12.4	61.8	61.8
	همه موارد	65	38.2	100.0	100.0
	جمع کل	170			

۱) دلایل عدم امنیت محیط پارک

در این سوال از پاسخگویان خواسته شده تا در صورتی که محیط پارک را نامن می‌دانند، دلیل آنرا بیان کنند. همانگونه که ملاحظه می‌شود، حدود ۲۴ درصد عدم حضور پلیس در پارک، حدود ۱۷ درصد تاریکی، حدود ۱۲ درصد تجمع معتادان، حدود ۷ درصد خانوادگی نبودن محیط پارک و حدود ۶ درصد نیز سایر موارد را دلایل عدم امنیت پارک عنوان کرده‌اند.

۲) چه فضاهایی را برای پارک مورد نیاز می‌دانید؟

در پاسخ به این سوال، حدود ۳ درصد (آموزش باگبانی) کلینیک گل و گیاه، حدود ۳۳ درصد بوفه و محل فروش مواد غذائی، حدود ۱۴ درصد کتابخانه و حدود ۱۲ درصد نیز واتر جت را برای این پارک مورد نیاز می‌دانند. حدود ۳۸ درصد نیز گزینه تمام موارد را انتخاب کرده‌اند.

جدول (۱۳): اسکان مسافران در پارک

ردیف	گزینه ها	فرابوی	درصد	درصد معنی	درصد تجمعی
1	بسیار ضروری	12	7.1	7.2	7.2
2	ضروری	22	12.9	13.2	20.4
3	نسبتاً ضروری	38	22.4	22.8	43.1
4	کمی ضروری	40	23.5	24.0	67.1
5	غیر ضروری	55	32.4	32.9	100.0
6	جمع	167	98.2	100.0	
7	بی پاسخ	3	1.8		
	جمع کل	170			

جدول (۱۴): استراحتگاه مسافران

ردیف	گزینه ها	فرابانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
1	بسیار مناسب	2	1.2	1.2	1.2
2	مناسب	13	7.6	7.8	9.0
3	نسبتاً مناسب	36	21.2	21.6	30.5
4	کمی مناسب	63	37.1	37.7	68.3
5	نا مناسب	53	31.2	31.7	100.0
6	جمع	167	98.2	100.0	
7	بی پاسخ	3	1.8		
	جمع کل	170	100.0		

(۱۳) آیا جایگاه و محل اسکان برای مسافران عبوری در چنین پارکی ضرورت دارد؟ حدود ۲۱ درصد پاسخگویان احداث جایگاه و محل اسکان برای مسافران عبوری را بسیار ضروری و ضروری ارزیابی کرده‌اند. حدود ۲۳ درصد نیز معتقدند احداث این محل نسبتاً ضروری است. حدود ۲۴ درصد پاسخگویان احداث این محل را کمی ضروری و حدود ۳۲ درصد نیز آنرا غیر ضروری دانسته‌اند.

جدول (۱۵): استخر و آب نما در پارک

ردیف	گزینه ها	فرابانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
1	بسیار ضروری	2	1.2	1.2	1.2
2	ضروری	12	7.1	7.1	8.3
3	نسبتاً ضروری	21	12.4	12.4	20.7
4	کمی ضروری	32	18.8	18.9	39.6
5	غیر ضروری	102	60.0	60.4	100.0
6	جمع	169	99.4	100.0	
7	بی پاسخ	1	.6		
	جمع کل	170	100.0		

مطالعات پژوهشی
سال دوم
شماره دوم
۱۳۸۹
تابستان

جدول (۱۶): نوع امکانات پارک

ردیف	گزینه ها	فرابند	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
1	واتر جت	3	2.9	2.9	2.9
2	واتر جت موزیکال	10	9.8	12.7	12.7
3	درباچه مخصوص کودکان	16	15.7	28.4	28.4
4	واتر جت موزیکال+بخار آب	18	17.6	46.1	46.1
5	گزینه ۳ و ۴	55	53.9	100.0	100.0
6	جمع	102	100.0		

(۱۴) آیا فضای پارک بعنوان استراحتگاه برای مسافران مناسب است؟

حدود ۹ درصد پاسخگویان وضعیت فضای پارک بعنوان استراحتگاه برای مسافران را خیلی مناسب و مناسب ارزیابی کرده‌اند. حدود ۲۱ درصد نیز این وضعیت را تا حدودی مناسب دانسته‌اند. حدود ۶۸ درصد نیز وضعیت فضای پارک بعنوان استراحتگاه برای مسافران را نامناسب و خیلی نامناسب ارزیابی کرده‌اند.

(۱۵) با توجه به کمبود آب، آیا این پارک استخر و آب نما کاربرد لازم را دارد؟

تنها حدود ۸ درصد پاسخگویان احداث استخر و آبنما را برای این پارک بسیار ضروری و ضروری دانسته‌اند. حدود ۳۱ درصد نیز این کار را نسبتاً ضروری و کمی ضروری دانسته‌اند. حدود ۶۰ درصد نیز معتقد‌ند احداث استخر و آبنما برای این پارک غیر ضروری است.

جدول (۱۷): نصب آلاچیق

ردیف	گزینه ها	فرابند	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
1	بسیار ضروری	36	21.2	21.6	21.6
2	ضروری	43	25.3	25.7	47.3
3	نسبتاً ضروری	48	28.2	28.7	76.0
4	کمی ضروری	26	15.3	15.6	91.6
5	غیر ضروری	14	8.2	8.4	100.0
6	جمع	167	98.2	100.0	
7	بی پاسخ	3	1.8		
	جمع کل	170	100.0		

(۱۶) اگر پاسخ به گزینه ۲۳ منفی است، کدام یک از پیشنهادهای زیر را بهترین گزینه می‌دانید؟
در این سوال از پاسخگویان خواسته شده در صورتی که احداث استخر و آبنما را برای این پارک غیر ضروری می‌دانند، بهترین گزینه برای جایگزینی آنرا انتخاب کنند. همانگونه که ملاحظه می‌شود، حدود ۳ درصد واتر جت، حدود ۱۰ درصد واتر جت موزیکال، حدود ۱۶ درصد دریاچه مخصوص کودکان، حدود ۱۸ درصد واتر جت موزیکال+بخار آب را انتخاب کرده و در حدود ۵۴ درصد نیز به گزینه آخر(گزینه ۳ و ۴) رای داده اند.

(۱۷) آیا نصب آلاچیق را برای زیبا سازی محیط پارک ضروری و مناسب می‌دانید؟
در پاسخ به این سوال حدود ۴۶ درصد پاسخگویان نصب آلاچیق را برای این پارک بسیار ضروری و ضروری دانسته اند. حدود ۴۴ درصد نیز این کار را نسبتاً ضروری و کمی ضروری دانسته اند. تنها حدود ۸ درصد پاسخگویان نیز معتقدند نصب آلاچیق برای این پارک غیر ضروری است.

(۱۸) آیا استفاده از مجسمه برای زیبایی پارک ضروری و مناسب است؟
حدود ۴۷ درصد پاسخگویان استفاده از مجسمه برای زیبایی پارک را بسیار ضروری و ضروری دانسته اند. حدود ۴۴ درصد نیز این کار را نسبتاً ضروری و کمی ضروری دانسته اند. تنها حدود ۹ درصد پاسخگویان نیز معتقدند استفاده از مجسمه برای زیبایی پارک غیر ضروری است.

جدول (۱۸): مجسمه پارک

ردیف	گزینه ها	فراوانی	درصد	درصد معابر	درصد تجمعی
1	بسیار ضروری	26	15.3	15.5	15.5
2	ضروری	53	31.2	31.5	47.0
3	نسبتاً ضروری	43	25.3	25.6	72.6
4	کمی ضروری	31	18.2	18.5	91.1
5	غیر ضروری	15	8.8	8.9	100.0
6	جمع	168	98.8	100.0	
7	بی پاسخ	2	1.2		
	جمع کل	170	100.0		

مطالعات هنری
سال دوم
شماره دوم
۱۳۸۹
تابستان

نتیجه‌گیری

- حدود ۱۶ درصد پاسخگویان وضعیت پوشش سنگفرش شده پارک را خیلی مناسب و مناسب ارزیابی کرده‌اند. حدود ۲۷ درصد نیز این وضعیت را تا حدودی مناسب دانسته‌اند. حدود ۵۵ درصد نیز از وضعیت پوشش سنگفرش شده پارک رضایت نداشته و گزینه‌های نامناسب و خیلی نامناسب را انتخاب کرده‌اند.
- حدود ۱۲ درصد پاسخگویان وضعیت شکل ظاهری گلدان‌ها را خیلی مناسب و مناسب ارزیابی کرده‌اند. حدود ۳۳ درصد نیز این وضعیت را تا حدودی مناسب دانسته‌اند. حدود ۵۳ درصد نیز از وضعیت شکل ظاهری گلدان‌ها رضایت نداشته و گزینه‌های نامناسب و خیلی نامناسب را انتخاب کرده‌اند.
- حدود ۵۷ درصد اعلام کرده‌اند که با پای پیاده به پارک می‌آیند. حدود ۲۰ درصد اعلام کرده‌اند که با اتوبوس، حدود ۱۴ درصد با اتومبیل، حدود ۵ درصد با موتور و حدود ۴ درصد نیز با دوچرخه به پارک می‌آیند.
- حدود ۱۵ درصد پاسخگویان محیط پارک را امن و کاملاً امن توصیف کرده‌اند. حدود ۲۱ درصد معتقدند که محیط پارک نسبتاً امن است. حدود ۳۷ درصد نیز این محیط را تا حدودی امن می‌دانند و بالاخره ۲۵ درصد نیز محیط پارک را نامن توصیف کرده‌اند.
- حدود ۲۴ درصد عدم حضور پلیس در پارک، حدود ۱۷ درصد تاریکی، حدود ۱۲ درصد تجمع معتادان، حدود ۷ درصد خانوادگی نبودن محیط پارک و حدود ۶ درصد نیز سایر موارد را به عنوان دلایل عدم امنیت پارک عنوان کرده‌اند.
- حدود ۳ درصد (آموزش باغبانی) کلینیک گل و گیاه، حدود ۳۳ درصد بوفه و محل فروش مواد غذائی، حدود ۱۴ درصد کتابخانه و حدود ۱۲ درصد نیز واترجت را برای این پارک مورد نیاز می‌دانند. حدود ۳۸ درصد نیز گزینه تمام موارد را انتخاب کرده‌اند.
- حدود ۲۱ درصد پاسخگویان احداث جایگاه و محل اسکان برای مسافران عبوری را بسیار ضروری و ضروری ارزیابی کرده‌اند. حدود ۲۳ درصد نیز معتقدند احداث این محل نسبتاً ضروری است. حدود ۲۴ درصد پاسخگویان احداث این محل را کمی ضروری و حدود ۳۲ درصد نیز آنرا غیر ضروری دانسته‌اند.
- حدود ۹ درصد پاسخگویان وضعیت فضای پارک بعنوان استراحتگاه برای مسافران را خیلی مناسب و مناسب ارزیابی کرده‌اند. حدود ۲۱ درصد نیز این وضعیت را تا حدودی مناسب

محلات پیش‌بینی شده
سال دوم
شماره دوم
تابستان ۱۳۸۹

دانسته اند. حدود ۶۸ درصد نیز وضعیت فضای پارک بعنوان استراحتگاه برای مسافران را نامناسب و خیلی نامناسب ارزیابی کرده‌اند.

- تنها حدود ۸ درصد پاسخگویان احداث استخر و آبنما را برای این پارک بسیار ضروری و ضروری دانسته‌اند. حدود ۳۱ درصد نیز این کار را نسبتاً ضروری و کمی ضروری دانسته‌اند.

حدود ۶۰ درصد پاسخگویان نیز معتقدند احداث استخر و آبنما برای این پارک غیر ضروری است.

- حدود ۳ درصد واتر جت، حدود ۱۰ درصد واتر جت موزیکال، حدود ۱۶ درصد دریاچه مخصوص کودکان، حدود ۱۸ درصد واتر جت موزیکال+بخار آب را به عنوان بهترین گزینه برای جایگزینی استخر و آبنما انتخاب کرده و در حدود ۵۴ درصد نیز به گزینه آخر(گزینه ۳ و ۴) رای داده اند.

- حدود ۴۶ درصد پاسخگویان نصب آلاچیق را برای این پارک بسیار ضروری و ضروری دانسته اند. حدود ۴۴ درصد نیز این کار را نسبتاً ضروری و کمی ضروری دانسته اند. تنها حدود ۸ درصد پاسخگویان نیز معتقدند نصب آلاچیق برای این پارک غیر ضروری است.

منابع و مأخذ

- 1) Aminde,H,J ,Platz in der Stadt, Harje Verlag Stuttgart ,1994
- 2) Maughtin,cliff & Taner Oc & Steven Tiesdell/UrbanDesign(ornament and decoration
- 3) Goodman,Chrles, Beautiful Life ,Harcourt Brace&World ,1993
- 4) Jacobs,Allan B. , Great Streets, Mit Presel,1993
- 5) Parfect, Micheal&Gordon Power /Planning for Urban Quality / Routledge /1997
- 6) Kostof , Spiro , The City Shaped , Thames and Hudson ,1991
- 7) Lang , Jon , Uban Design , The American Experience , Van Nostrand Reinhold,1994
- 8) Walmsley .D.J , Urban Living , Longman Scientific &Technica , 1990
- 9) Prinz / Dieter Stadtebau Band, Stadtebauliches Entwefen/7.Auflage Kohlhammer Verlag/1999.
- 10) Webb, Micheal / The City Square / Thames and Hudson/1990

یاداشت‌ها

- ¹ Public
- ² Country Park
- ³ Provinci
- ⁴ Highway Park
- ⁵ National Park
- ⁶ wild life national park
- ⁷ International park
- ⁸ National forest park
- ⁹ validity
- ¹⁰ Reliability
- ¹¹ Histogram

